

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1: Titlul proiectului de act normativ Ordonanță de urgență privind unele măsuri în domeniul asistenței sociale
Secțiunea a 2-a: Motivul emiterii actului normativ
2.1 Sursa proiectului de act normativ Inițiativa Ministerului Muncii Familiei Tineretului și Solidarității Sociale Strategia „O Românie echitabilă” 2022–2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.490/2022, Strategia privind prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități și accelerarea procesului de dezinstituționalizare, pentru perioada 2022-2030 și Ghidul privind accelerarea procesului de dezinstituționalizare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1543/2022, Legea nr. 7/2023 privind susținerea procesului de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități și aplicarea unor măsuri de accelerare a acestuia și de prevenire a instituționalizării, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative reprezintă principalele documente programatice care prevăd pentru prima dată obligații asumate de România în ceea ce privește procesul de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități. Odată cu aceste obligații, actele normative cuprind obiective, indicatori, dar și metodologii și instrumente prin care demersul să poată fi realizat. În contextul legislativ descris, prevederile legale reglementează instrumente, sub forma serviciilor și a beneficiilor de asistență socială a căror reglementare este inclusă și în cadrul normativ special al Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, supuse modificării.
2.2 Descrierea situației actuale Procesul de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități este una dintre cele mai importante componente ale reformei sociale asumate de România, având la bază atât obligațiile internaționale, cât și un cadru legislativ și strategic național solid. Ratificarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități prin Legea nr. 221/2010 a consacrat la nivel național, prin articolul 19, principiul vieții independente și al incluziunii în comunitate. În virtutea acestui articol, România are obligația de a garanta accesul persoanelor cu dizabilități la o viață în comunitate, cu libertatea de a alege, între altele, unde și cu cine locuiesc, precum și de a primi sprijinul necesar pentru a preveni izolarea sau segregarea. Pe această bază s-a construit arhitectura politicilor naționale desprinse din Strategia „O Românie echitabilă” 2022–2027, care integrează drepturile persoanelor cu dizabilități în toate domeniile vieții sociale și care afirmă clar că incluziunea deplină și accesul la servicii de calitate nu mai reprezintă opțiuni, ci obligații. Ulterior, Strategia privind prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități și accelerarea procesului de dezinstituționalizare, pentru perioada 2022-2030 și Ghidul privind accelerarea procesului de dezinstituționalizare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1543/2022, transpun aceste principii în pași operaționali, stabilind necesitatea elaborării unui traseu concret pentru fiecare persoană care părăsește o instituție rezidențială: de la evaluarea complexă și elaborarea planului individual de viață independentă, la pregătirea mutării, sprijinul efectiv pentru instalare și monitorizarea ulterioară în comunitate. Acest cadru garantează că dezinstituționalizarea nu se reduce la simpla mutare fizică, ci înseamnă integrarea reală într-un mediu care respectă preferințele și drepturile fiecărui beneficiar. Nu în ultimul rând, un alt element esențial al reformei îl constituie planurile de restructurare a centrelor rezidențiale cu capacitate mai mare de 50 de locuri, documente obligatorii avizate de ANPDPD și asumate prin hotărâre de către consiliile județene, care stabilesc etapele și calendarul tranziției către

servicii alternative. Ele nu pot fi privite izolat, ci sunt parte ale reformei structurale care vizează, pe lângă reducerea capacității serviciilor sociale rezidențiale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, proces demarat în anul 2018 și aflat în curs de finalizare până la 31 decembrie 2025, inclusiv atingerea Țintelor asumate prin Strategia națională privind prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități și accelerarea procesului de dezinstituționalizare, pentru perioada 2022 – 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1543/2022, precum și prin Legea nr.7/2023, respectiv reducerea numărului persoanelor instituționalizate, într-o primă etapă până la 30 iunie 2026 și ulterior, gradual, până la sfârșitul anului 2030.

Potrivit prevederilor Legii nr. 448/2006 privind protecția drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, o serie de măsuri de protecție, cum ar fi asistent personal profesionist, locuințe protejate etc., pot contribui esențial la asigurarea unui trai independent în comunitate pentru persoanele cu dizabilități dezinstituționalizate.

Astfel, asistentul personal profesionist este definit ca persoană fizică atestată care asigură îngrijirea și protecția adultului cu handicap grav sau accentuat, aflat în condițiile precizate de lege, iar locuința protejată este definită ca serviciu social rezidențial destinat persoanelor adulte cu handicap, organizat în comunitate, cu rolul de a oferi condiții de viață apropiate mediului familial și sprijin pentru autonomie și incluziune.

În completare, Legea nr. 7/2023 privind susținerea procesului de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități și aplicarea unor măsuri de accelerare a acestuia și de prevenire a instituționalizării, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, integrează locuințele protejate în pachetul de servicii comunitare utilizate pentru prevenirea instituționalizării și dezinstituționalizare, alături de case familiale și apartamente protejate.

Standardele minime de calitate, aprobate prin Ordinul MMJS nr. 82/2019, Anexa 2 – „Locuință protejată pentru persoane adulte cu dizabilități” stipulează că locuințele protejate sunt servicii rezidențiale de tip mic (2–10 locuri) și stabilesc condițiile de organizare, resursele umane și indicatorii de calitate.

Locuințele protejate sunt servicii sociale licențiate în baza Legii nr. 197/2012 (modificată prin Legea nr. 100/2024), funcționând exclusiv cu licență provizorie/definitivă emisă de ANPPDP și fiind supuse monitorizării periodice.

Spre deosebire de locuința incluzivă, care are standarde aprobate, dar nu are statut de serviciu social supus licențierii, locuințele protejate au un statut juridic și administrativ consolidat ca serviciu social de scurtă durată, care face legătura cu comunitatea, sunt situate în comunitate, iar persoanele cu dizabilități sunt încurajate să participe la viața în comunitate, ceea ce le face eligibile în mod direct ca măsură de dezinstituționalizare.

Documentele aprobate potrivit jaloanelor 380 și 381 al PNRR, respectiv prevăd explicit dezvoltarea de servicii rezidențiale de tip mic în comunitate, între care locuințele protejate, ca măsuri alternative la locuire, accesibile persoanelor adulte cu dizabilități.

În acest context, programul de investiții prevăzut la Țintele 395 și 396 din CID contribuie la dezvoltarea serviciilor sociale din comunitate, de tip: centre de zi, servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu și servicii de asistență și suport.

Deși Strategia privind dezinstituționalizarea a pus accent pe dezvoltarea locuirii incluzive, este important să subliniem că și locuințele protejate își păstrează relevanța, reprezentând o etapă de tranziție între centrele rezidențiale de mari dimensiuni și viața independentă în comunitate.

În conformitate cu art. 19 din Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, aceste servicii, prin capacitatea lor redusă și integrarea în comunitate, facilitează dobândirea deprinderilor de viață independentă și accesul treptat la serviciile comunitare.

De asemenea, în filosofia metodei managementului de caz, în serviciile sociale și abordarea centrată pe persoană, locuința protejată este una dintre principalele soluții, referită de către asistentul social pentru sprijinirea persoanei cu dizabilități în parcursul de tranziție către viața independentă și care poate asigura accesul la serviciile generale din comunitate.

La nivel național, la data de 30 iunie 2025, funcționează 272 de locuințe protejate licențiate, în care sunt integrate aproximativ 1.900 de persoane adulte cu dizabilități. Este important de subliniat că aceste cifre

reprezintă numărul de servicii existente, însă numărul acestora urmează să crească până la data de 31.12.2025, ca urmare a finalizării planurilor de restructurare a centrelor rezidențiale de capacitate mare. Distribuția arată o concentrare mai mare în anumite județe: în Vaslui există 23 de locuințe protejate, în Argeș sunt 23, în Bacău funcționează 27, în Constanța 28, iar în Maramureș 20. Alte județe, precum Tulcea sau Vrancea, dispun de câte 14 locuințe protejate, ceea ce confirmă extinderea treptată a rețelei la nivel național.

În paralel, prin proiectele finanțate din Programul de Interes Național 1- „Înființarea de servicii sociale de tip centre de zi, centre respiro/centre de criză și locuințe protejate în vederea dezinstituționalizării persoanelor cu dizabilități aflate în instituții de tip vechi și pentru prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități din comunitate”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.798/2016 privind aprobarea programului de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități (PIN 1) și Programul de Interes Național 2- „Înființarea de servicii sociale în vederea asigurării tranziției tinerilor cu dizabilități de la sistemul de protecție specială a copilului către sistemul de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 193/2018 privind aprobarea programului de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități (PIN 2) vor fi dezvoltate suplimentar 92 de locuințe protejate, din care 59 prin PIN 1 și 20 prin PIN 2, iar 13 din resurse proprii ale consiliilor județene, prin direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului până la sfârșitul anului 2025. Dintre acestea, 13 sunt deja finalizate, în timp ce restul se află în diferite stadii de implementare.

Prin cele două PIN-uri s-a intenționat reducerea capacității serviciilor sociale rezidențiale publice de tip vechi și dezvoltarea serviciilor sociale în comunitate, astfel încât la nivel național să nu mai existe servicii sociale izolate, fără acces la utilități, sau la serviciile comunitare, iar o condiție obligatorie pentru serviciile nou înființate o reprezintă prezența acestora în comunitate, de cele mai multe ori în alte localități decât cele în care se află centrele restructurate.

Toate aceste locuințe protejate înființate prin PIN-uri se află sub obligația de sustenabilitate de minimum 10 ani, ceea ce le garantează funcționarea continuă ca servicii sociale licențiate și consolidează caracterul ireversibil al procesului de dezinstituționalizare.

Totodată, Legea nr.7/2023 prevede asigurarea accesului la servicii de sprijin pentru viață independentă, care, potrivit Ghidului de accelerare a procesului de dezinstituționalizare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1543/2022, pot fi furnizate pe termen scurt, mediu sau lung persoanelor adulte cu dizabilități, iar împreună cu beneficiul de locuire și cel de tranziție, prevăzute de actele normative menționate, asigură pachetul de servicii și beneficii de asistență socială pe care se susține procesul dezinstituționalizării.

Viața independentă presupune posibilitatea de a exercita control asupra propriei vieți, adică de a lua decizii și a face alegeri, inclusiv privind domiciliul (unde, cum și cu cine locuim). Orice persoană poate trăi independent în comunitate, indiferent de vârstă, gen sau nivelul nevoilor de sprijin, dacă are acces la servicii în comunitate adecvate, accesibile și flexibile și la un mediu, servicii de transport și informații accesibilizate.

Serviciile de sprijin de care pot beneficia persoanele adulte cu dizabilități încadrate în grad de handicap pot fi servicii sociale în comunitate, servicii de educație, sănătate, ocupare în muncă și altele. Pe parcursul găzduirii în locuința incluzivă, persoana cu dizabilități poate beneficia de măsurile, activitățile și serviciile prevăzute în anexa nr. 2 – Ghid privind accelerarea procesului de dezinstituționalizare la Strategia națională privind prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități și accelerarea procesului de dezinstituționalizare, pentru perioada 2022-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.1543/2022.

Măsurile de sprijin pot avea în vedere pregătirea psihologică a persoanei dizabilități pentru tranziția și menținerea acesteia în comunitate, consolidarea deprinderilor de bază pentru o viață independentă, creșterea capacității decizionale, a autoreprezentării și autodeterminării.

Toate activitățile prevăzute pentru persoanele dezinstituționalizate vor avea în vedere aplicarea metodei managementului de caz în protecția persoanelor adulte cu dizabilități.

Activitățile și măsurile destinate acestora urmăresc măsurile de sprijin prevăzute în Planul personal (PP), Planul personalizat de viitor (PPV), în Programul individual de reabilitare și integrare socială (PIRIS) și în Planul individual de dezinstituționalizare.

Proiectul „Rețeaua APP – Asistent Personal Profesionist”, finanțat din Programul Incluziune și Demnitate Socială, Prioritatea 7.7, în perioada 2024–2027, cu un buget 69,3 milioane lei, are ca scop extinderea și profesionalizarea rețelei naționale de APP, cu un impact direct asupra vieții independente a cel puțin 500 de persoane adulte cu dizabilități, cărora li se va asigura în comunitate o îngrijire personalizată, adaptată nevoilor lor. Proiectul se desfășoară cu implicarea unui număr de 23 de direcții generale de asistență socială și protecția copilului județene/locale ale sectoarelor municipiului București.

La elaborarea prezentului proiect de act normativ a fost avută în vedere necesitatea îndeplinirii obligațiilor asumate prin PNRR cu privire la punerea în aplicare a reformei care urmărește dezinstituționalizarea persoanelor adulte cu dizabilități, precum și atingerea indicatorului cantitativ aferent Țintei 383, care presupune reducerea numărului total de persoane cu dizabilități instituționalizate în servicii sociale rezidențiale publice, până în 30 iunie 2026, comparativ cu datele din 31.12.2020, care consemnau 16.911 persoane instituționalizate aflate în evidențele Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități.

Este de menționat faptul că nu au fost înregistrate progrese cu privire la reducerea numărului persoanelor instituționalizate care au beneficiat de sprijin personal pentru dezinstituționalizare și implementarea deprinderilor de trai independente conform raportărilor, în cea mai mare parte, ca urmare a lipsei resurselor de locuire, precum și a restricționărilor în ceea ce privește asigurarea resurselor umane necesare procesului de dezinstituționalizare.

În ceea ce privește indicatorul de dezinstituționalizare (cel puțin 4.700 de persoane), precum și riscul neîndeplinirii obligațiilor prevăzute în Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități neîndeplinirea acestora, ar atrage sancționarea financiară a României, în condițiile în care, începând cu 01.01.2026, finanțarea serviciilor sociale rezidențiale publice se efectuează în funcție de realizarea indicatorilor cheie de performanță privind procesul de dezinstituționalizare.

Prezentul proiect are în vedere și faptul că finanțarea planurilor de restructurare este condiționată și de investițiile suportate din bugetele consiliilor județene, în complementaritatea fondurilor de la bugetul de stat, în condițiile în care, până la data de 31 decembrie 2025, direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene/locale ale sectoarelor municipiului București vor reuși, cu dificultate, implementarea procesului de reorganizare și restructurare a centrelor rezidențiale cu capacitate mare, fapt ce nu mai permite licențierea serviciilor până la sfârșitul anului 2025.

În prezent acordarea facilităților de transport interurban pentru persoanele adulte cu dizabilități și însoțitorii acestora se desfășoară cu dificultate, într-un mod exclusiv birocratic, nedigitalizat. Astfel, procedurile de decontare a carburantului, respectiv a energiei electrice, utilizate la alimentarea autovehiculului propriu sau a celui aflat în dotarea persoanelor îndreptățite în condițiile legii, se desfășoară în aproximativ trei luni de la data depunerii documentelor justificative.

De asemenea, activitatea Comisiei superioare de soluționare a contestațiilor la certificatele de încadrare în grad de handicap, coordonare metodologică a comisiilor locale, precum și cea de control al legalității evaluării și încadrării în grad de handicap, se desfășoară dificil, cu întârzieri din cauza numărului insuficient de membri și fără reprezentare adecvată a profesioniștilor din domeniile asistenței sociale, psihologiei și științelor juridice, ceea ce afectează eficiența Comisiei superioare, precum și capacitatea de analiză interdisciplinară.

Nu în ultimul rând, potrivit prevederilor OUG nr.5/2025 privind unele măsuri din domeniul social și pentru modificarea și completarea unor acte normative, plata prestațiilor sociale acordate persoanelor adulte cu dizabilități este suspendată în perioada reevaluării, fapt care vulnerabilizează și mai mult această categorie de persoane, fiind necesară o reanalizare a procedurii menționate, astfel încât veniturile pe durata acesteia să nu fie afectate.

Necesitatea actualizării terminologiei utilizate în cuprinsul Legii nr. 448/2006, cu privire la sintagma „limbaj mimico-gestual” prin înlocuirea cu sintagma „limbaj al semnelor românești”, constituie o adaptare necesară, armonizată cu practica internațională și cu utilizarea curentă în domeniul

accesibilității, aceasta fiind limbă naturală a persoanelor surde în România, fapt ce determină intervenția normativă în concordanță cu identitatea culturală și lingvistică a persoanelor surde.

În anul 2022 a fost adoptată Legea nr.143/2022 pentru modificarea și completarea art. 129 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului și pentru stabilirea unor măsuri de asistență socială. În baza acestei legi, s-a modificat și nivelul alocației zilnice de hrană pentru copii și pentru adulți și persoane vârstnice de la 16,6 lei la 22 lei/zi/persoană. Dacă în cazul copiilor, Legea nr.143/2022 reglementează că nivelul alocației zilnice de hrană se actualizează prin hotărâre a Guvernului, în cazul adulților și persoanelor vârstnice s-a omis acest tip de actualizare, rămânând la dispoziția autorităților administrației publice locale actualizarea peste nivelul de 22 lei, în limita resurselor financiare existente. Pe cale de consecință este necesar să se realizeze o uniformizare a reglementării, astfel încât și persoanele cu dizabilități, precum și persoanele vârstnice să beneficieze de un regim alimentar adecvat vârstei și stării de sănătate.

Necesitatea promovării prezentului proiect rezidă și din faptul că bugetul de stat și, implicit, bugetele proprii ale județelor pentru anul 2026 sunt în curs de fundamentare, astfel încât cheltuielile la care se face referire urmează să fie cuprinse în acestea .

În evidențele Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități la data de 30 iunie 2025 figurau 15.916 persoane adulte cu dizabilități instituționalizate în servicii sociale rezidențiale.

2.3 Schimbări preconizate

Prin proiectul de act normativ se reglementează cadrul legal privind unele servicii sociale specifice persoanelor adulte cu dizabilități, reglementate prin Legea nr.448/2006 republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Principalele prevederi ale prezentului proiect au în vedere următoarele aspecte:

- clarificarea noțiunii de asistent personal profesionist ca fiind persoana fizică atestată care asigură îngrijirea și protecția adultului cu handicap grav sau accentuat, în conformitate cu prevederile art.19 din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități,
- completarea definiției măsurii de protecție ca fiind măsuri stabilite de comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, cuprinse în programul individual de reabilitare și integrare socială, referitoare la servicii sociale de tip asistent personal, asistent personal profesionist, servicii de îngrijire la domiciliu, echipă mobilă, servicii de asistență și suport, servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu, locuințe protejate, centre de zi și/sau centre rezidențiale și la alte servicii de sprijin pentru viață independentă.
- introducerea un nou tip de serviciu social - serviciul social de locuire asistată în comunitate pentru deprinderi de viață independentă, care cuprinde locuința protejată și centrul pentru viață independentă și alte servicii de sprijin pentru integrarea în comunitate, care se supun reglementării privind standardele de calitate și standardele de cost.
- Reglementarea mai clară a noțiunii de beneficiu pentru locuire de care pot beneficia persoanele încadrate în grad de handicap grav, accentuat sau mediu (respectiv suma de bani acordată de direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului sub formă de indemnizație lunară, în valoarea maximă a unui salariu minim brut pe țară, în baza evaluării nevoilor individuale de viață în comunitate, efectuată de serviciile de evaluare complexă a persoanelor adulte cu handicap,
- crearea temeiului juridic pentru stabilirea prin hotărâre a Guvernului a modalității de finanțare a beneficiului pentru locuire (respectiv tipurile de cheltuieli pe care le cuprinde, valoarea acestora, modalitatea de stabilire, de plată, inclusiv perioada de acordare, modificarea, suspendarea și încetarea acestuia.
- Stabilirea ca beneficiul de tranziției de care pot beneficia persoanele cu handicap care părăsesc centrele rezidențiale publice și care beneficiază de măsuri de dezinstituționalizare și de integrare în comunitate este în valoarea maximă a două salarii minime brute, acordate de către direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului, pentru plata unor servicii la pregătirea și la transferul dintr-un centru rezidențial în comunitate, inclusiv în situații de urgență sau criză survenite în primele 12

luni de la dezinstituționalizare. în baza evaluării nevoilor individuale de viață în comunitate efectuată de serviciile de evaluare complexă a persoanelor adulte cu handicap

- crearea temeiului juridic pentru stabilirea prin hotărâre a Guvernului a modalității de finanțare a beneficiului de tranziție (respectiv tipurile de cheltuieli pe care le cuprinde, valoarea acestora, modalitatea de stabilire, de plată, modificare, suspendare și încetare a acestuia, precum și condițiile de eligibilitate a beneficiarilor se aprobă prin hotărâre a Guvernului.
 - Reglementarea faptului că autoritățile administrației publice locale pot contracta numai servicii sociale licențiate cu furnizori de servicii sociale de drept privat, acreditați, în condițiile legii;
 - persoana cu handicap poate beneficia de următoarele servicii sociale: asistent personal, asistent personal profesionist, servicii de îngrijire la domiciliu, echipă mobilă, servicii de asistență și suport, servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu, locuire asistată în comunitate pentru deprinderi de viață independentă, centre de zi și/sau centre rezidențiale, iar tipurile de centre rezidențiale pentru persoane adulte cu handicap sunt: centre pentru viață independentă; centre de abilitare și reabilitare; centre de îngrijire și asistență; centre respiro/centre de criză.
 - definirea serviciului social de locuire asistată în comunitate pentru deprinderi de viață independentă ca serviciul social acordat persoanelor adulte cu dizabilități în comunitate, în cadrul căruia se oferă acestora mijloace prin care să își exercite dreptul de alegere și control cu privire la viața lor; este un serviciu social de suport care funcționează conform standardelor minime de calitate aprobate prin ordin al ministrului muncii, familiei, tineretului și solidarității sociale, și este asigurat de furnizorii de servicii publice și privați acreditați așa după cum sunt aceștia definiți la art.37 alin.(2) din Legea asistenței sociale nr.292/2011 cu modificările și completările ulterioare. În 60 de zile de la publicarea prezentei ordonanțe în Monitorul Oficial al României, Partea I, ministrul muncii, familiei, tineretului și solidarității sociale va emite ordinul privind aprobarea standardelor minime de calitate ale serviciului de locuire asistată în comunitate pentru deprinderi de viață independentă, iar în termen de 30 de zile de la aprobarea ordinului cu privire la standardele minime de calitate ale serviciului, se aprobă prin hotărâre a Guvernului standardul de cost minim al serviciului social de locuire asistată în comunitate pentru deprinderi de viață independentă.

Totodată, se instituie o excepție de la prevederile nou introduse, pentru persoanele cu dizabilități care părăsesc până la data de 30 iunie 2026 centrele rezidențiale și care beneficiază de serviciul social de locuire asistată în comunitate pentru deprinderi de viață independentă, indiferent de categoria furnizorului de servicii sociale, care beneficiază de standardul de cost aferent centrului rezidențial din care provin, pe o perioadă de 12 luni de la încetarea măsurii de protecție în centrul rezidențial, prevederea se aplică și pentru beneficiarii care părăsesc centrele rezidențiale destinate persoanelor cu dizabilități și se mută în comunitate, fără accesarea serviciului de locuire asistată în comunitate pentru deprinderi de viață independentă și pentru beneficiarii centrelor rezidențiale destinate persoanelor cu dizabilități care accesează serviciile sociale destinate persoanelor vârstnice, pentru o perioadă de 6 luni de la încetarea măsurii de protecție în centrul rezidențial din care provin.

De asemenea, se introduce o excepție cu privire la obligația reglementată de prevederile art.38 alin.(2) din Legea asistenței sociale nr.292/2011, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la obligativitatea furnizării serviciilor sociale licențiate. Astfel, serviciile sociale pentru persoanele adulte cu dizabilități nou înființate, ca urmare a implementării până la data de 31 decembrie 2025 a planurilor de restructurare a centrelor rezidențiale cu capacitatea mai mare de 50 de locuri, inclusiv serviciile care sunt supuse reorganizării ca urmare a reducerii capacității lor și care nu au fost licențiate până la această dată, vor funcționa în perioada 1 ianuarie 2026 - 28 februarie 2026, până la obținerea licenței provizorii, pe baza avizului Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, cu condiția prezentării hotărârii consiliului județean/local al sectorului municipiului București privind înființarea acestora până la data de 31 decembrie 2025.

Ulterior adoptării proiectului de act normativ spre adoptare proiectele de acte normative care reglementează domeniul său de competență, în termen de maxim 90 de zile, ANPPDP prin MMFTSS va supune spre aprobare Guvernului proiectul de ordin al ministrului muncii, familiei, tineretului și

solidarității sociale privind standardele de calitate pentru tipul de servicii de locuire asistată în comunitate pentru deprinderi de viață independentă.

Pentru simplificarea acordării facilităților de transport interurban pentru persoanele adulte cu dizabilități și însoțitorii acestora, precum și pentru debirocratizarea procedurilor de decontare a carburantului, respectiv a energiei electrice, utilizate la alimentarea autovehiculului propriu sau a celui aflat în dotarea persoanelor îndreptățite în condițiile legii, se stabilește ca modalitate de decontare cea prin utilizarea bonurilor valorice pe suport electronic.

Activitatea Comisiei superioare necesită suplimentarea numărului de membri, cu reprezentarea adecvată a profesioniștilor din domeniile asistenței sociale, psihologiei și științelor juridice,

Actul normativ introduce eliminarea suspendării plăților prestațiilor sociale în perioada reevaluării desfășurate potrivit prevederilor art. 58³ din Legea nr.448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru reducerea vulnerabilizării materiale a acestei categorii de persoane.

Actualizarea terminologiei utilizate în cuprinsul Legii nr. 448/2006, cu privire la sintagma „limbaj mimico-gestual” prin înlocuirea cu sintagma „limbaj al semnelor românești”, constituie o adaptare necesară, care respectă identitatea culturală și lingvistică a persoanelor surde, măsură reparatorie pentru această categorie de persoane, în acor du prevederile Legii nr.27/2020 privind limba semnelor române.

În vederea atingerii obiectivelor și a îndeplinirii măsurilor prevăzute în Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități "O Românie echitabilă" 2022-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 490/2022, precum și a obiectivelor și a măsurilor privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități prevăzute în Legea nr.7/2023 privind susținerea procesului de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități și aplicarea unor măsuri de accelerare a acestuia și de prevenire a instituționalizării, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, acte normative care constituie jaloanele 380 și 381 în cadrul PNRR privind „Reforma sistemului de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități” și totodată, obligații asumate prin Legea nr.221/2010 pentru ratificarea Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptată la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006, deschisă spre semnare la 30 martie 2007 și semnată de România la 26 septembrie 2007.

De asemenea, prin proiectul de act normativ, se propune completarea art. II din Legea nr.143/2022, cu un nou alineat prin care să se reglementeze modalitatea de actualizare a nivelului alocației zilnice de hrană în cazul persoanelor adulte, persoanelor adulte cu dizabilități și persoanelor vârstnice, respectiv actualizare anuală, prin hotărâre a Guvernului.

2.4 Alte informații

Nu au fost identificate

Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic **)

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3.2 Impactul social

Prezentul proiect de act normativ nu are impact social

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3.4 Impactul macroeconomic						
3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici						
3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat						
Prezentul proiect de act normativ nu are impact macro-economic						
3.5. Impactul asupra mediului de afaceri						
Prezentul proiect de act normativ nu are impact asupra mediului de afaceri						
3.6 Impactul asupra mediului înconjurător						
Prezentul proiect de act normativ nu are impact asupra mediului înconjurător						
3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării						
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile						
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
3.9 Alte informații						
Nu au fost identificate						
Secțiunea a 4-a						
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.***)						
- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:		356.181	372.454	266.940	266.940	252.503
a) buget de stat, din acesta:	0	356.181	372.454	266.940	266.940	252.503
i. cheltuieli de personal	0	280	280	280	280	224
ii. bunuri și servicii	0	355.901	372.174	266.660	266.660	252.279
b) bugete locale:						

b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

Nu e cazul

În perioada 2026-2029 sumele necesare asigurării plății sumelor acordate furnizorilor de servicii publice și private care preiau beneficiarii serviciilor sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, precum și sumele necesare plății beneficiului pentru locuire și a beneficiului de tranziție de la bugetul de stat, sunt asigurate prin compensare, ca urmare a reducerii numărului de beneficiari din serviciile sociale rezidențiale. În prezent, cheltuiala se regăsește în sumele acordate din taxa pe valoare adăugată, potrivit standardului de cost corespunzător serviciilor sociale de tip centru de îngrijire și asistență, centru de abilitare/reabilitare, centru pentru viață independentă și locuințe protejate.

Actul normativ introduce pentru primii doi ani de la aplicarea prevederilor că pentru persoanele dezinstituționalizate până la data de 30.06.2026 să se plătească standardul de cost aferent centrului de unde provine și pentru ceilalți doi ani se aplică prevederile cu privire la beneficiul de locuire și beneficiul de tranziție.

Sumele necesare suplimentării cu doi membri a Comisiei superioare sunt stabilite pe baza valorii indemnizației lunare aferente posturilor corespunzătoare existente în plată la nivelul lunii octombrie 2025.

4.8 Alte informații

În ceea ce privește completarea introdusă la art.I pct 2 și 3 precum și la art.V acestea se acordă în baza solicitării fundamentate a Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale, potrivit necesarului transmis de direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv ale sectoarelor municipiului București., prin compensare cu sumele acordate în prezent pentru fiecare beneficiar, potrivit standardului de cost aferent serviciului social rezidențial în care acesta se află, sume care se regăsesc în Anexa nr.2 la HG nr.426/2020 privind aprobarea standardelor de cost pentru serviciile sociale, cu modificările ulterioare.

În vederea accelerării procesului de dezinstituționalizare, precum și pentru asigurarea îndeplinirii ȋntelilor PNRR, sumele acordate beneficiarilor dezinstituționalizați între lunile ianuarie- iunie 2026, sunt echivalente standardelor de cost care s-ar fi plătit pentru aceștia pentru perioada 2026-2027.

În perioada 2028-2029 se evidențiază reducerea sumelor de la bugetul de stat, ca urmare a acordării beneficiului de locuire și a celui de tranziție.

Astfel, mecanismul de acordare de la bugetul de stat, din aceeași sursă rămâne neschimbat.

Pentru beneficiile de locuire și de tranziție, sumele pot fi acordate din fonduri externe nerambursabile, potrivit textului inițial al art. 20² din Legea nr.448/2006

În ceea ce privește completarea prevăzută la art.I pct.9, aceasta nu are impact financiar, întrucât din textul inițial s-a eliminat sintagma „cheltuieli lunare de locuit” fără alte modificări. Cletuielile respective se regăsesc sub forma beneficiului de locuit prevăzut la art. 20² în Legea nr.448/2006, fiind introdus prin Legea 7/2023 ca jalon PNRR . Păstrarea sintagmei „cheltuieli lunare de locuit” ar fi condus la dublarea sumelor acordate persoanelor cu dizabilități dezinstituționalizate pentru asigurarea locuirii independente. Completarea propusă pentru art. II din Legea nr.143/2022 nu implică impact financiar. Acesta se va putea identifica în situația modificării standardelor de cost aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.426/2020, cu modificările și completările ulterioare

Secțiunea a 5-a:

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1 Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

a) Acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ:

Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr.82/2019 privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, cu modificările ulterioare

ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități pentru actualizarea regulamentului de organizare și funcționare al Comisiei superioare de evaluare a persoanelor cu dizabilități b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții: Hotărâre a Guvernului pentru actualizarea cuantumului alocației zilnice de hrană pentru consumurile colective din instituțiile și unitățile publice și private de asistență socială destinate persoanelor adulte, persoanelor adulte cu dizabilități și persoanelor vârstnice
5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE). 5.3.1 Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE 5.3.2 Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.6. Alte informații Nu au fost identificate
Secțiunea a 6-a: Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ
6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Prezentul proiect se încadrează în prevederile art. 7 alin. (13) din Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, având în vedere, pe de-o parte, prevederile Legii nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la următoarele tipuri de servicii sociale: asistent personal profesionist, locuințe protejate și centre pentru viață independentă a căror clasificare se modifică, precum și prevederile referitoare la dezinstituționalizare și restructurare a serviciilor sociale rezidențiale cu capacitate mai mare de 50 de locuri a căror finalizare este prevăzută la 31.12.2025.
6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate. Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale A fost îndeplinită procedura de consultare prevăzută Hotărârea Guvernului nr. 635/2022, proiectul de act normativ fiind discutat cu următoarele structuri asociative: Proiectul de act normativ a fost transmis pentru consultare structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale, solicitându-se punct de vedere de la Asociația Comunelor din România, Asociația Municipiilor din România, Asociația Orașelor din România, respectiv de la Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România
6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
6.5 Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Proiectul de act normativ va fi supus avizării Consiliului Economic și Social și Consiliului Legislativ.
6.6 Alte informații Nu au fost identificate
Secțiunea a 7-a: Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

În procesul de elaborare a prezentului proiect de act normativ au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, fiind publicat pe site-ul propriu în data de 01.10.2025.

Propunerile, sugestiile și opiniile cu privire la acest proiect au putut fi transmise la adresa de e-mail dezbateri@mmuncii.gov.ro în perioada 01.10.2025 - 10.10.2025.

7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Proiectul de act normativ nu are impact asupra mediului înconjurător

7.3 Alte informații Nu au fost identificate**Secțiunea a 8-a:****Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ****8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ**

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

8.2 Alte informații Nu au fost identificate.

Față de cele prezentate, a fost promovat prezentul proiect de **Ordonanță de urgență privind unele măsuri în domeniul asistenței sociale**, pe care îl supunem spre aprobare Guvernului.

Ministrul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale

Petre – Florin MANOLE

AVIZAT:

Viceprim-Ministru

Marian NEACȘU

**Ministrul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și
Administrației**

CSEKE Áttila-Zoltán

**Ministrul Investițiilor și Proiectelor
Europene**

Dragoș-Nicolae PÎSLARU

**Președintele
Agenției Naționale pentru Achiziții Publice**

p. Daniela BEJINARIU

Ministrul Sănătății

Alexandru – Florin ROGOBETE

Ministrul Finanțelor

Alexandru NAZARE

Ministrul Justiției

Radu MARINESCU

Ordonanță de urgență a Guvernului privind unele măsuri în domeniul asistenței sociale

Întrucât procesul de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități este una dintre cele mai importante componente ale reformei sociale asumate de România prin Planul Național de Redresare și Reziliență, având la bază atât obligațiile internaționale, cât și un cadru legislativ și strategic național solid cu privire la punerea în aplicare a reformei care urmărește dezinstituționalizarea persoanelor adulte cu dizabilități și atingerea indicatorilor de rezultat, cât și prevederile legale în vigoare, precum și faptul că, începând cu anul 2026 finanțarea serviciilor sociale rezidențiale publice se efectuează în funcție de realizarea indicatorilor cheie de performanță privind procesul de dezinstituționalizare,

Având în vedere obligațiile asumate prin Planul Național de Redresare și Reziliență cu privire la punerea în aplicare a reformei care urmărește dezinstituționalizarea persoanelor adulte cu dizabilități, precum și atingerea indicatorului cantitativ aferent Țintei 383 care presupune reducerea numărului total de persoane cu dizabilități instituționalizate în servicii sociale rezidențiale publice, până în 30 iunie 2026, comparativ cu datele din 31.12.2020, care consemnau 16.911 persoane instituționalizate aflate în evidențele Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități,

Deoarece nu au fost înregistrate progrese cu privire la reducerea numărului persoanelor instituționalizate care au beneficiat de sprijin personal pentru dezinstituționalizare și implementarea deprinderilor de trai independente conform raportărilor, în cea mai mare parte, ca urmare a lipsei resurselor de locuire, precum și a restricționărilor în ceea ce privește asigurarea resurselor umane necesare procesului de dezinstituționalizare,

Dat fiind faptul că din raportările transmise către Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități a rezultat faptul că indicatorul privind numărul persoanelor dezinstituționalizate a fost a crescut în perioada 2024-2025, de la un număr de 16.148 persoane, în trimestrul IV al anului 2024, la 16.203 persoane, în trimestrul I al anului 2025, și la un număr de 15.916 persoane, în trimestrul II al anului 2025, dar fără posibilitatea de a ajunge la pragul de 11.500 de persoane în trimestrul II al anului 2026,

Ținând cont de faptul că pentru atingerea țintei asumat prin Planul Național de Redresare și Reziliență, respectiv până la data de 30 iunie 2026, se impune accelerarea ritmului implementării procesului de dezinstituționalizare, concomitent cu identificarea unor soluții care să conducă la atingerea indicatorului aferent Țintei 383,

Luând în considerare riscul pentru neîndeplinirea cerințelor din CID care ar atrage sancționarea financiară a României, precum și riscul neîndeplinirii obligațiilor prevăzute în Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități,

Ca urmare a implementării planurilor de restructurare a centrelor rezidențiale cu capacitatea mai mare de 50 de locuri, inclusiv până la sfârșitul anului 2025, cu scopul de a asigura tranziția persoanelor cu handicap beneficiare de servicii sociale în instituții rezidențiale de tip vechi în alternativele de tip familial sau rezidențial nou-înființate, pentru a elimina suprapunerile care creează confuzie referitoare la termenele de referință la care trebuie să se realizeze transferul beneficiarilor din facilitățile rezidențiale

vechi în structurile sociale noi, precum și pentru asigurarea cerințelor privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale cu privire la licențierea serviciilor sociale noi și asigurarea continuității funcționării serviciilor care au fost restructurate

Având în vedere faptul că implicarea administrației publice locale de la nivel de județ, prin direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene/locale ale sectoarelor municipiului București, în procesul de dezinstituționalizare și de prevenire a instituționalizării este decisivă în procesul de dezinstituționalizare,

În considerare dificultăților financiare și a celor privind resursele umane cu care se vor confrunta furnizorii de servicii sociale în procesul de adaptare, reorganizare și restructurare a centrelor pentru persoane adulte cu dizabilități, în sensul alocării unor sume de bani considerabile în proiectele aferente celor două programe de interes național din domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități, care au contribuit la implementarea planurilor de restructurare a serviciilor sociale rezidențiale de capacitate mare,

Având în vedere faptul că finanțarea planurilor de restructurare este condiționată și de investițiile suportate din bugetele consiliilor județene, în complementaritatea fondurilor de la bugetul de stat, în condițiile în care, până la data de 31 decembrie 2025, direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene/locale ale sectoarelor municipiului București vor reuși, cu dificultate, implementarea procesului de reorganizare și restructurare a centrelor rezidențiale cu capacitate mare,

Pentru simplificarea acordării facilităților de transport interurban pentru persoanele adulte cu dizabilități și însoțitorii acestora, precum și pentru debirocratizarea procedurilor de decontare a carburantului utilizat, respectiv a energiei electrice la alimentarea autovehiculului propriu sau a celui aflat în dotarea persoanelor îndreptățite în condițiile legii,

Întrucât activitatea Comisiei superioare este, în arhitectura Legii 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, elementul care garantează corectitudinea soluționării contestațiilor, unificarea practicii administrative, coordonarea metodologică a comisiilor locale, controlul legalității evaluării și încadrării în grad de handicap, activitate care a devenit necesară pentru verificarea corectitudinii și unității modului de lucru al comisiilor de evaluare județene/locale ale sectoarelor municipiului București, în practică însă, această comisie funcționează cu un număr insuficient de membri și fără reprezentare adecvată a profesioniștilor din domeniile asistenței sociale, psihologiei și științelor juridice,

Întrucât această deficiență afectează grav capacitatea Comisiei superioare de a realiza analize interdisciplinare, de a asigura coordonarea metodologică și o interpretare unitară a criteriilor de evaluare a dizabilității, cu respectarea ponderii evaluării socio-psihologice în cadrul ponderii evaluării medicale,.

Având în vedere necesitatea eliminării suspendării plăților prestațiilor sociale în perioada reevaluării, atunci când întârzierea este cauzată exclusiv de disfuncționalitățile administrative ale comisiilor de evaluare și nu de conduita persoanei cu dizabilități, fapt care vulnerabilizează și mai mult această categorie de persoane,

În ceea ce privește necesitatea actualizării terminologiei utilizate în cuprinsul Legii nr. 448/2006, cu privire la sintagmei „limbaj mimico-gestual” prin înlocuirea cu sintagma „limbaj al semnelor românești” , care constituie o adaptare necesară, armonizată cu practica internațională și cu utilizarea curentă în domeniul accesibilității, limbajul semnelor este recunoscut la nivel internațional ca limbă naturală a persoanelor surde, iar în România, forma sa standardizată fiind limbajul semnelor românești; intervenția normativă respectă identitatea culturală și lingvistică a persoanelor surde

În vederea atingerii obiectivelor și a îndeplinirii măsurilor prevăzute în Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități "O Românie echitabilă" 2022-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 490/2022, precum și a obiectivelor și a măsurilor privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități prevăzute în Legea nr.7/2023 privind susținerea procesului de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități și aplicarea unor măsuri de accelerare a acestuia și de prevenire a instituționalizării, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, acte normative care constituie jaloarele 380 și 381 în cadrul PNRR privind „ Reforma sistemului de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități” și totodată, obligații asumate prin Legea nr.221/2010 pentru ratificarea Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptată la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006, deschisă spre semnare la 30 martie 2007 și semnată de România la 26 septembrie 2007,

Având în vedere urgența alinierii nivelului alocăției zilnice de hrană pentru adulți și persoane vârstnice , cu cel reglementat pentru copil, astfel încât să se asigure o alimentație corespunzătoare și în cazul persoanelor cu handicap și al persoanelor vârstnice, în lipsa căreia aproximativ 30.000 persoane cu dizabilități și persoane vârstnice care beneficiază de servicii sociale cu hrană nu vor mai avea asigurat aportul caloric, de vitamine și minerale adecvat vârstei și stării de sănătate

Întrucât aceste elemente vizează interesul general public și constituie o situație de urgență și extraordinară a cărei reglementare nu poate fi amânată,

în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Art. I - Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 5 punctele 7 și 23¹ vor avea următorul cuprins:

7. asistent personal profesionist - persoana fizică atestată care acordă asistență personală necesară vieții și integrării în comunitate, precum și pentru prevenirea izolării sau segregării de comunitate adultului cu handicap grav sau accentuat, aflat în condițiile prevăzute de lege;

23¹. măsuri de protecție - măsuri stabilite de comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, cuprinse în programul individual de reabilitare și integrare socială, referitoare la servicii sociale de tip: asistent personal, asistent personal profesionist, servicii de îngrijire la domiciliu, echipă mobilă, servicii de asistență și suport, servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu, centre de zi și/sau centre rezidențiale, servicii de locuire asistată în comunitate pentru deprinderi de viață independentă de tip: locuință protejată, centre pentru viață independentă, precum și -alte **servicii de sprijin pentru viață independentă.**"

2. La articolul 20² alineatele (1) - (3) vor avea următorul cuprins :

(1) Persoanele încadrate în grad de handicap grav, accentuat sau mediu pot primi un beneficiu pentru locuire, ce reprezintă suma de bani acordată de direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului sub formă de indemnizație lunară, în valoarea maximă de un salariul minim brut pe țară, în baza evaluării nevoilor individuale de viață în comunitate, efectuată de serviciile de evaluare complexă a persoanelor adulte cu handicap.

(2) Beneficiul de locuire prevăzut la alin. (1) se suportă din bugetul de stat, din sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată alocate cu această destinație, în baza solicitării fundamentate a Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale, potrivit necesarului transmis de direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv ale sectoarelor municipiului București, sau din fonduri externe nerambursabile.

(3) Modalitatea de finanțare a beneficiului pentru locuire prevăzut la alin. (1), tipurile de cheltuieli pe care le cuprinde, valoarea acestora, modalitatea de stabilire, de plată, inclusiv perioada de acordare, modificarea, suspendarea și încetarea acestuia, precum și condițiile de eligibilitate a beneficiarilor se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

3. La articolul 20³ alineatele (1) - (3) vor avea următorul cuprins:

(1) Persoanele cu handicap care părăsesc centrele rezidențiale publice și beneficiază de măsuri de dezinstituționalizare și de integrare în comunitate pot primi un beneficiu de tranziție, în valoare maximă a două salarii de bază minim brut pe țară garantat în plată, acordate de către direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului, pentru plata unor servicii la pregătirea și la transferul dintr-un centru rezidențial în comunitate, inclusiv în situații de urgență sau criză survenite în primele 12 luni de la dezinstituționalizare, în baza evaluării nevoilor individuale de viață în comunitate efectuată de serviciile de evaluare complexă a persoanelor adulte cu handicap.

(2) Beneficiul de tranziție prevăzut la alin. (1) se suportă din bugetul de stat din sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată alocate cu această destinație, în baza solicitării fundamentate a Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale, potrivit necesarului transmis de direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv ale sectoarelor municipiului București, sau din fonduri externe nerambursabile.

(3) Modalitatea de finanțare a beneficiului de tranziție prevăzut la alin. (1), tipurile de cheltuieli pe care le cuprinde, valoarea acestora, modalitatea de stabilire, de plată, modificare, suspendare și încetare a acestuia, precum și condițiile de eligibilitate a beneficiarilor se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

4. La articolul 20³ după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin. (4) cu următorul cuprins:

(4) Pentru persoana cu handicap aflată în risc de instituționalizare, valoarea beneficiului pentru locuire se stabilește potrivit art. 20² alin. (3).

5. La articolul 24 alineatul (9) va avea următorul cuprins:

(9) „, Persoanele cu handicap grav sau accentuat pot opta, la cerere, pentru acordarea gratuității la transportul interurban sau pentru acordarea de bonuri valorice pe suport electronic, pentru autoturismul aflat în proprietatea acestora, familiei, asistentului personal, asistentului personal profesionist sau însoțitorului, pentru cheltuielile necesare alimentării cu carburant sau alimentării cu energie electrică care

nu depășesc suma de 1.500 lei, anual, pentru persoanele cu handicap grav, respectiv 750 lei, anual, pentru persoanele cu handicap accentuat. În situația în care persoanele cu handicap grav sau accentuat beneficiază de modalitatea de acordare a gratuității prevăzută în prezentul alineat, nu sunt aplicabile prevederile alin. (2) și (4).

6. La articolul 33 alineatele (2) și (4) vor avea următorul cuprins :

„(2) Autoritățile administrației publice locale pot contracta servicii sociale licențiate cu furnizori de servicii sociale de drept privat, acreditați, în condițiile legii.”

„(4) Modalitatea de contractare va fi stabilită potrivit reglementărilor în vigoare din domeniul achizițiilor publice și în conformitate cu instrucțiunile Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități.”

7. La articolul 43, litera b) a alineatului (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) adulții cu handicap grav sau reprezentanții lor legali, pe perioada în care adulții cu handicap grav se află în îngrijirea și protecția asistentului personal profesionist, în centre rezidențiale, cu excepția centrului de tip respiro, ori în alte tipuri de instituții rezidențiale cu caracter social, medical și medico-social, în care se asigură întreținere din partea autorității administrației publice pe o perioadă mai mare de o lună;”

8. La articolul 45, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Adultul cu handicap grav sau accentuat poate beneficia de asistență personală necesară vieții și integrării în comunitate, precum și pentru prevenirea izolării sau segregării de comunitate din partea unui asistent personal profesionist, în baza evaluării nevoilor individuale.”

9. La articolul 46, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Pentru fiecare adult cu handicap care beneficiază de serviciul asistent personal profesionist și care nu realizează venituri ori realizează venituri de până la nivelul salariului mediu pe economie, se acordă o alocație lunară de îngrijire reprezentând cheltuieli lunare de hrană și echipament, astfel:

- a) 1,2 din indicatorul social de referință, prevăzut de Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, pentru persoana adultă cu handicap accentuat;
- b) 1,5 din indicatorul social de referință, prevăzut de Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, pentru persoana adultă cu handicap grav.”

10. La articolul 51 alineatele (1) și (3) vor avea următorul cuprins:

(1) Persoana cu handicap poate beneficia de următoarele servicii sociale: asistent personal, asistent personal profesionist, servicii de îngrijire la domiciliu, echipă mobilă, servicii de asistență și suport, servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu, centre de zi și/sau centre rezidențiale, locuire asistată în comunitate pentru viață independentă de tip: locuință protejată, centre de viață independentă.

(3) În sensul prezentei legi, tipurile de centre rezidențiale pentru persoane adulte cu handicap sunt:

- a) centre de abilitare și reabilitare;
- b) centre de îngrijire și asistență;
- c) centre respiro/centre de criză.

11. La articolul 51, după alineatul (3) al se introduc două noi alineate, alin.(3¹) - (3²) cu următorul cuprins :

(3¹) Serviciul social de locuire asistată în comunitate pentru viață independentă reprezintă serviciul social acordat persoanelor adulte cu dizabilități în comunitate, în baza dreptului de alegere și control cu privire la viața lor.

(3²) Serviciul social **de locuire asistată în comunitate pentru viață independentă** este un serviciu social de suport care funcționează conform standardelor minime de calitate aprobate prin ordin al ministrului muncii, familiei, tineretului și solidarității sociale, și este asigurat de furnizorii de servicii publice și privați acreditați așa după cum sunt aceștia definiți la art.37 alin.(2) din Legea asistenței sociale nr.292/2011 cu modificările și completările ulterioare.

12. La articolul 51 alineatele (6) - (9) vor avea următorul cuprins:

(6) Centrele de zi, serviciile de locuire asistată în comunitate pentru viață independentă și centrele rezidențiale publice pentru persoane adulte cu handicap se înființează ca structuri cu sau fără personalitate juridică, astfel:

a) în subordinea consiliilor județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, în structura direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului;

b) în subordinea autorității administrației publice locale la nivel de municipiu, oraș sau comună, în structura serviciului public de asistență socială, cu excepția centrelor de abilitare și reabilitare și a centrelor de îngrijire și asistență;

(7) Centrele de zi, serviciile de locuire asistată în comunitate pentru viață independentă și centrele rezidențiale, private pentru persoanele adulte cu handicap se înființează ca structuri cu sau fără personalitate juridică.

(8) Centrele de zi, serviciile de locuire asistată în comunitate pentru viață independentă și centrele rezidențiale, publice și private pentru persoane adulte cu handicap funcționează cu respectarea standardelor specifice minime de calitate.

(9) Centrele de zi serviciile de locuire asistată în comunitate pentru viață independentă și centrele rezidențiale, publice și private pentru persoane adulte cu handicap sunt coordonate metodologic de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități.

13. La articolul 58, alineatul (6) litera a) va avea următorul cuprins:

„a) adulții cu handicap îngrijiți și protejați în centre rezidențiale, cu excepția centrului de tip respiro, ori în alte tipuri de instituții rezidențiale cu caracter social, medical sau medico-social, în care se asigură întreținere din partea autorității administrației publice pe o perioadă mai mare de o lună;”

14. La articolul 58³, alineatul (5) se abrogă.

15. La articolul 58³, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

(6) În cazul în care, în urma reevaluării, gradul de handicap se modifică, drepturile se recalculează începând cu luna următoare emiterii noului certificat.”

16. La articolul 85 alin. (4), literele a), a¹) și b) și alin.(6) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„ a) președinte – un medic primar sau specialist, într- una dintre specialitățile: expertiza medicală a capacității de muncă, medicină de familie, medicină internă, medicină fizică și de reabilitare, cu drept de liberă practică;

a¹) vicepreședinte – un medic primar sau specialist, într- una dintre specialitățile: expertiza medicală a capacității de muncă, medicină de familie, medicină internă, medicină fizică și de reabilitare, cu drept de liberă practică, propus de directorul executiv/directorul general al direcției generale de asistență socială și protecția copilului;

b) un medic primar sau specialist, într- una dintre specialitățile: expertiza medicală a capacității de muncă, medicină de familie, medicină internă, medicină fizică și de reabilitare, cu drept de liberă practică, propus de direcția de sănătate publică județeană, respectiv a municipiului București.”

(6) Președintele comisiei de evaluare, fără a fi funcționar public, poate face parte din structura de personal a direcției.”

17. La articolul 90¹ alin. (2), literele b), c) și d) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„ b) doi membri, medici primari sau specialiști, într- una dintre specialitățile: expertiza medicală a capacității de muncă, medicină de familie, medicină internă, medicină fizică și de reabilitare, cu drept de liberă practică, cu experiență profesională în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități;

c) doi membri licențiați în asistență socială, cu experiență profesională în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități;

d) doi membri licențiați în psihologie, cu experiență profesională în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități.”

18. La articolul 90¹, după alineatul (2) se introduc două noi alineate, alin. (2¹) și (2²), cu următorul cuprins:

„(2¹) Dintre membrii prevăzuți la alin. (2) lit. c), d) și e), cel puțin 2 fac parte din personalul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități.

(2²) Experiența profesională în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități poate fi susținută prin precizarea acesteia în sau prin curriculum vitae, o scrisoare de intenție, documente care susțin pregătirea profesională, precum și prin documente suplimentare care atestă activități desfășurate în instituții sau servicii destinate evaluării persoanelor cu handicap, inclusiv în instituții sau servicii destinate expertizei medicale și recuperării capacității de muncă, reabilitării medicale, asistenței, îngrijirii, protecției și recuperării persoanelor cu dizabilități, prin participarea la elaborarea politicilor publice, a metodologiilor, procedurilor și instrumentelor din domeniu, a unor rapoarte specifice de cercetare, prin participarea la conferințe interne sau internaționale cu lucrări proprii având ca obiect dizabilitatea, precum și în proiecte și/sau la scrierea de proiecte cu finanțare națională/europeană destinate persoanelor cu dizabilități, prin activitate de formare sau didactică în domeniul dizabilității”

ART. II - La articolul II din Legea nr.143/2022 pentru modificarea și completarea art. 129 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului și pentru stabilirea unor măsuri de asistență socială, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 502 din 23 mai 2022, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin.(4), cu următorul cuprins:

” (4) Cuantumul prevăzut la alin. (1) se actualizează anual prin hotărâre a Guvernului.”

ART. III Legea nr. 292/2011 - Legea asistenței sociale, cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 134, după alin. (16) se introduce un nou alineat, alin.(17), cu următorul cuprins:

"(17) Pentru susținerea procesului de dezinstituționalizare, principiul prevăzut la alin. (7) se aplică și persoanelor cu dizabilități care părăsesc centrele rezidențiale așa cum sunt prevăzute în Nomenclatorul serviciilor sociale, acestea primind, după caz, beneficiul de tranziție, beneficiul de locuire, precum și alte sume acordate persoanei cu dizabilități în procesul de dezinstituționalizare, care se reglementează prin legi speciale și se plătesc de către direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului"

Art. IV - După alineatul (3) al articolului III al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 114/2021 pentru modificarea unor acte normative, precum și reglementarea unor măsuri în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități, cu modificările ulterioare, se introduc două noi alineate, alin.(4) și (5), cu următorul cuprins:

„(4) Prin excepție de la prevederile art.38 alin.(2) din Legea asistenței sociale nr.292/2011, cu modificările și completările ulterioare, serviciile nou înființate ca urmare a implementării până la data de 31 decembrie 2025 a planurilor de restructurare a centrelor rezidențiale cu capacitatea mai mare de 50 de locuri, precum și serviciile care sunt supuse acestei restructurări indiferent de tipul de serviciu care va rezulta în urma procesului, vor funcționa în perioada 1 ianuarie 2026 - 28 februarie 2026, pe baza avizului Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, cu condiția prezentării hotărârii consiliului județean/local al sectorului municipiului București privind înființarea noilor servicii până la data de 31 decembrie 2025.

(5) În perioada prevăzută la alin.(4), furnizorilor de servicii sociale publice le revine obligația respectării demnității beneficiarilor, asigurării condițiilor de igienă, siguranță și confort beneficiarilor serviciilor menționate, accesul acestora la servicii în comunitate, inclusiv la serviciile de reprezentare legală și la mecanisme de sesizare a autorităților cu atribuții de control.

ART. V (1) Pentru persoanele cu dizabilități care, până la data de 30 iunie 2026, părăsesc centrele rezidențiale pentru persoanele adulte cu dizabilități și care beneficiază de serviciul social de locuire asistată în comunitate pentru viață independentă, indiferent de categoria furnizorului de servicii sociale, se acordă standardul de cost aferent centrului rezidențial din care provin, pe o perioadă de 24 luni de la încetarea măsurii de protecție în centrul rezidențial.

(2) Prin excepție de la prevederile alin.(1), ale art.(20²) și (20³) din Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, beneficiarii care părăsesc centrele rezidențiale destinate persoanelor cu dizabilități și se mută în comunitate, fără accesarea serviciului de locuire asistată în comunitate pentru viață independentă, beneficiază de standardul de cost aferent centrului rezidențial din care provin, pe o perioadă de 24 de luni de la încetarea măsurii de protecție în centrul rezidențial.

(3) Persoanele vârstnice cu dizabilități, care, până la data de 30 iunie 2026, părăsesc centrele rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități și sunt admise într-un centru rezidențial pentru persoane vârstnice, în condițiile Legii nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, beneficiază de standardul de cost aferent centrului rezidențial din care provin, pentru o perioadă de 6 luni de la încetarea măsurii de protecție în centrul rezidențial din care provin. Suma acordată se ia în calcul la stabilirea veniturilor persoanelor vârstnice îngrijite în cămin, în conformitate cu prevederile art. 26 din Legea nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice.

(4) Sumele prevăzute la alin. (1) - (3) se acordă de direcția generală de asistență socială și protecția copilului care a propus măsura de protecție și se suportă de la bugetul de stat, din sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată alocate cu această destinație, prin bugetul Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale, potrivit necesarului transmis de direcția generală de asistență socială și protecția copilului județeană, respectiv a sectorului municipiului București,

ART.VI (1) În termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități va actualiza regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei superioare, pe care îl va aproba prin ordin al președintelui Autorității și va elabora metodologia privind organizarea și funcționarea comisiei de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, pe care o va supune spre aprobare prin hotărâre a Guvernului.

(2) Până la desemnarea membrilor prevăzuți la art. 90¹ alin. (2¹), Comisia superioară își desfășoară activitatea în componența existentă.

(3) La data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe, deciziile/dispozițiile de suspendare a drepturilor prevăzute la art. 58 alin.(3) și (4), emise pentru dosarele supuse reevaluării potrivit prevederilor art. 58³, pot fi revocate în condițiile Legii nr.554/2004, cu modificările și completările ulterioare, dacă noul certificat de încadrare în grad de handicap nu a fost emis.

(4) În cuprinsul art. 61 lit. f) și art. 69 alin. (1) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sintagma „interpreti autorizați ai limbajului mimico-gestual” se înlocuiește cu sintagma „interpreti autorizați în limba semnelor române”. Sintagma ”limbajul mimico-gestual” prevăzută la alin. (3) al art. 69 și la art. 96 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 448/2006 se înlocuiește cu sintagma ”limba semnelor române”, iar în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități va propune ministrului muncii, familiei, tineretului și solidarității sociale actualizarea actelor normative subsecvente.

(5) În 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, ministrul muncii, familiei, tineretului și solidarității sociale emite ordinul privind aprobarea standardelor minime de calitate ale serviciului de locuire asistată în comunitate pentru viață independentă.

(6) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, ministrul muncii, familiei, tineretului și solidarității sociale emite ordinul privind procedura de acordare și plată a sumelor prevăzute la art.V alin. (1)- (3).

PRIM-MINISTRU,

Ilie-Gavril BOLOJAN